

ЗВІТ

ректора Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка *Носка Миколи Олексійовича*

(Звітна доповідь ректора на розширеній вченій раді університету
27 квітня 2016 року)

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка має право надання освітніх послуг, пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра, спеціаліста, магістра. Ліцензійні обсяги прийому на вказані ступені вищої освіти визначені в ліцензії від 08.09.2014, строк дії якої – до 01.07.2021 року.

Університет акредитований за IV (четвертим) рівнем, сертифікат про акредитацію від 29 вересня 2010 року є дійсним до 01 липня 2020 року.

У 2015-2016 навчальному році колектив університету працює у правовому полі, що ґрунтується на Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та інших законодавчих і нормативно-правових документах.

Освітній процес щодо підготовки фахівців проводився у відповідності з Державними стандартами за навчальними планами. Університет здійснює підготовку фахівців освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» та освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», за державним замовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб із 8 галузей знань, 17 напрямів підготовки, 17 спеціальностей, за якими здійснюється підготовка за ОКР спеціаліста та 13 спеціальностей, за якими здійснюється підготовка за ступенем вищої освіти магістра.

У 2015 р. успішно пройшли акредитацію спеціальності бакалаврату з географії та магістратури з дошкільної освіти, з екологія та охорона навколишнього середовища.

В ЧНПУ імені Т.Г Шевченка функціонує аспірантура і докторантура. На сьогодні в аспірантурі університету навчається 70 аспірантів, з них на денному відділенні – 44 особи.

За 2015 рік підвищили свою кваліфікацію у провідних навчальних закладах та наукових установах України 52 науково-педагогічних працівника (з них – 1 пройшов стажування за кордоном).

Показники державного замовлення та виконання цього замовлення у 2015 році характеризуються такими даними:

Прийом бакалаврів

Форма навчання	Контрольні показники держзамовлення	Зараховано	
		всього	в т.ч. за контрактом (чол. – %)
денна	423	567	144 (25,4 %)
заочна	44	118	74 (62,7 %)

Вступники, які на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста вступали для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за скороченими термінами підготовки, були зараховані за результатами фахового вступного випробування.

Вступники, які на основі повної загальної середньої освіти вступали для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зараховані з урахуванням сертифікатів зовнішнього тестування, в тому числі:

- сільської молоді – 130 осіб (у т.ч. сільської молоді за цільовим направленням – 20 осіб);
- медалістів – 20 осіб;
- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа віком до 23 років – 14 осіб (всі – за кошти держбюджету);
- інваліди I та II груп та діти-інваліди віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраним напрямом (спеціальністю) – 14 осіб;
- особи, яким відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надане право пільгового зарахування – 2 особи;
- учасники бойових дій – 2 особи.

Прийом 2015 року за освітньо-кваліфікаційними рівнем «спеціаліст» / освітнім ступенем «магістр» становить: 1) за ОКР «спеціаліст» – 256 осіб на денну форму навчання, на заочну форму навчання – 223 особи; 2) за освітнім ступенем «магістр» – 158 осіб на денну форму навчання та на заочну форму навчання – 71 особа.

Випуск 2015 року в університеті має наступні показники:

	Всього (осіб)		З них одержали дипломи з відзнакою
	Державне замовлення	Контракт	
<i>денна форма навчання</i>			
бакалаврів	413	12	28 (6,6%)
спеціалістів	313	27	34 (10 %)
магістрів	142	23	61 (37%)
<i>заочна форма навчання</i>			
бакалаврів	72	196	3 (1,1%)
спеціалістів	121	134	7 (2,7%)
магістрів	40	65	9 (8,6%)

Слід вказати на те, що з 930 випускників денної форми навчання 868 осіб (93,3 %) навчалися за держзамовленням.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2007 року № 752 «Про затвердження Порядку надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів» університетом проводиться відповідна робота щодо укладання договорів про працевлаштування між випускниками та відділами освіти, встановлення зв'язків із потенційними роботодавцями щодо працевлаштування випускників. а також організація виплати молодим фахівцям вказаної грошової допомоги.

У 2015 році таку грошову допомогу отримали 26 осіб, загальний розмір виплати становив 179, 140 грн.

Факультети, навчально-науковий інститут і кафедри працювали за робочими навчальними планами ліцензійних спеціальностей та робочими навчальними програмами університету.

Визначено та викладались понад 100 спецкурсів, спецсемінарів, спецпрактикумів, факультативів.

У 2015 році (станом на 31.12.2015) освітній процес в університеті забезпечували:

- штатних викладачів – 389 осіб, серед яких 28 докторів наук, професорів, 258 кандидатів наук, доцентів;
- за сумісництвом – 27 осіб, серед яких 6 докторів наук, професорів, 13 кандидатів наук, доцентів.

Приємно відзначити, що з кожним роком кількість штатних науково-педагогічних працівників університету, які мають наукові ступені та вчені звання, поступово зростає, і на сьогодні цей показник становить вже **73,5 %**.

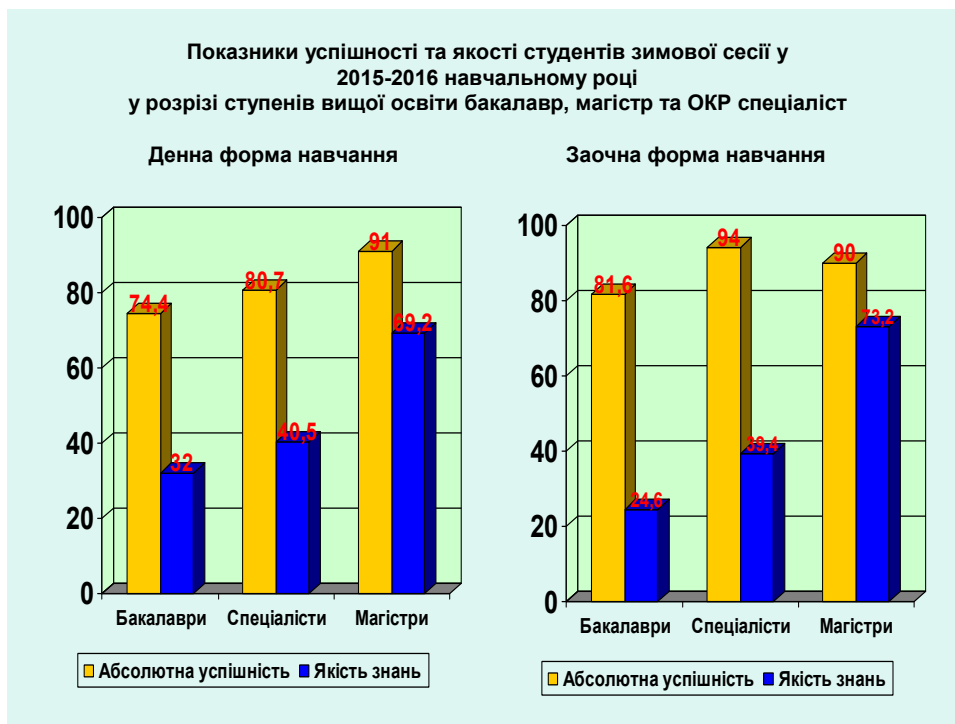
Контроль за освітнім процесом впродовж 2015 року здійснювали ректор, перший проректор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, декани, директор навчально-наукового інституту, завідувачі кафедрами. Викладання навчальних дисциплін в університеті здійснювалось виключно українською мовою.

На вчених радах університету постійно розглядаються питання навчально-виховного, наукового й методичного характеру. У 2015 році були заслухані звіти деканів факультетів / директора інституту за підсумками роботи у 2014-2015 навчальному році. Викладачі університету працюють на всіх курсах усіх форм навчання відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ЄКТС).

В організації освітнього процесу продовжується запровадження інноваційних технологій навчання на основі інтерактивних методів навчання.

За результатами зимової сесії 2015-2016 навчального року по денній формі навчання абсолютна успішність становить 76,7 %, якість – 36,9 %; по заочній формі – відповідно 85,0 % і 31,5 %. У розрізі ступенів вищої освіти / ОКР найвищу абсолютну успішність (94,0 %) продемонстрували магістри (денна форма навчання) та спеціалісти (заочна форма навчання), найвищу якість – мають магістри денної та заочної форм навчання (69,2 % і 73,2 %

відповідно). Найгірші показники абсолютної успішності зафіксовані серед бакалаврів денної форми навчання (74,4 %), найнижча якість – у бакалаврів заочної форми навчання (24,6 %).

Наукова бібліотека

На сучасному етапі Наукова бібліотека Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка стає інформаційним центром вишу, відіграє роль провідника в інформаційному просторі. Виконуючи функції наукового, освітнього, інформаційного і культурного осередку, книгозбірня забезпечує необхідною інформацією весь спектр користувачів, а це: науковці, викладачі, аспіранти, студенти, співробітники. Всього за єдиним обліком нараховується 4197 абонентів та 4546 віддалених користувачів

Протягом 2015 року Науковою бібліотекою університету надано послуг 24304 користувачам:

- видано 303545 документів;
- надано 16068 довідок;

- проведено 173 масових виховних заходів; їх ефективність складає 4513 користувачів;
- на сайт Наукової бібліотеки звернулося 75168 користувачів;
- на сайт наукового часопису «Вісник Чернігівського національного педагогічного університету» – 27 864 користувачів.

Доводячи інформацію про бібліотечні ресурси, продукцію та послуги до потенційних користувачів, бібліотека використовує різні форми та методи роботи: організовує виставки книжкових колекцій і матеріалів, проводить перегляди документів, надає різноманітні довідки та інформації, заявляє про себе під час «Днів кафедр», «Днів спеціаліста», гостинно запрошує на «День відкритих дверей». Роботу Наукової бібліотеки представлено на оновленому сайті книгозбірні, де викладена детальна інформація.

Упродовж року здійснювалося адміністрування, супровід та розвиток сайту «Наукової бібліотеки Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка» та сайту наукового часопису «Вісник Чернігівського національного педагогічного університету».

Виконуючи функції методичного центру об'єднання бібліотек ВНЗ III-IV рівнів акредитації Чернігівського регіону, бібліотека проводить засідання методичного об'єднання, конференції, наради, семінари.

Практична підготовка студентів університету

Важливою складовою організації освітнього процесу в університеті за ступенями вищої освіти «бакалавр», «магістр» та ОКР «спеціаліст» є практика студентів. Всі види практик в університеті проводяться відповідно до встановлених вимог освітніх ступенів та освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавра, спеціаліста, магістра).

На 2015-2016 навчальний рік переглянуто основні засади практичної підготовки студентів університету.

Впродовж 2015 р. відповідно до спільного наказу Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації та університету «Про бази практик

студентів Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка на 2011-2015 роки» студенти успішно проходили педагогічну практику в базових навчальних закладах освіти м. Чернігова та області, міських і обласних підприємствах, організаціях, установах.

На літню педпрактику в дитячі заклади оздоровлення та відпочинку було направлено 184 студенти університету.

Варто зазначити, що в університеті студенти навчально-наукового інституту історії вперше проходили профільну практику зі спеціалізації «Експертиза культурно-історичних цінностей». Можливість застосувати набуті знання на практиці майбутні експерти отримали на базі Чернігівського обласного музею імені В.В. Тарновського, Чернігівського обласного художнього музею імені Г. Галагана та Чернігівської митниці Державної фіскальної служби.

Кафедрами університету постійно вдосконалюються програми практик; розробляються та впроваджуються інтерактивні комплекси інформаційних матеріалів згідно з вимогами ЄКТС; продовжено видання нових щоденників практики та методичних посібників для студентів-практикантів.

Одним із пріоритетних напрямів організації педагогічної практики продовжує залишатися пошук нових баз літньої практики як у Чернігівській області, так і в Україні зокрема.

Виховна робота

Сучасні перипетії суспільно-політичного життя в Україні досить активно впливають на зміст і характер виховної роботи зі студентами. Відтак, цілком логічним вбачається зміщення акценту на патріотичне виховання молоді. Саме під таким кутом зору впродовж минулого року проводилась низка заходів із залученням досить широкого кола студентів нашого університету.

Так, тісно співпрацюючи з волонтерами і громадськими організаціями міста й області, до участі у святкуванні Міжнародного жіночого дня 8 березня, а також при підведенні результатів щорічного конкурсу «Студент

року» було залучено родини наших воїнів, які боронять Україну на сході держави. Саме участь у названих діях людей, які пізнали біль втрати, додавала заходам особливого тепла і зворушливості, а спілкування з ними якнайкраще переконувало наших студентів у необхідності підтримки воїнів, як матеріальної, так і моральної. Загалом, впродовж року наші студенти долучилися чи стали безпосередніми ініціаторами й учасниками багатьох акцій, спрямованих на підтримку воїнів української армії. Серед таких варто назвати збір коштів і речей для поранених, які лікувалися у нашому військовому шпиталі, а також відправлення продовольчих і речових посилок колишнім випускникам університету, які брали участь у проведенні АТО.

Логічним продовженням патріотичного виховання студентської молоді стало святкування 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Потрібно відзначити, що під впливом сьогоденних трагічних подій на сході держави у молоді посилюється інтерес до героїчної минувшини, а відтак, і ставлення до ветеранів Другої світової війни набуло ще більшої щирості і співпереживання. Свідченням того, що подвиг представників старшого покоління хвилює людей і сьогодні, є видання книги спогадів про ветеранів – колишніх працівників нашого університету. Безперечно, це видання стане доброю пам'яттю про наших героїв – героїв війни і праці, які доклали чимало зусиль задля розбудови нашого закладу.

Протягом 2015 року чимало уваги приділялося зміцненню згуртованості студентського колективу університету. Досягалося це через участь молоді у велелюдних заходах, таких як «Зробимо Україну чистою», коли сотні наших студентів прибирали територію заповідника «Ялівщина» або ж брали участь у велоквесті чи спортивних змаганнях.

Своєрідною родзинкою багатьох заходів виховного характеру було залучення до них учнів загальноосвітніх шкіл або дошкільних навчальних закладів міста. Саме у такий спосіб студенти педагогічного закладу не на словах, а на ділі долучаються до формування світогляду майбутніх поколінь

українців, забезпечуючи тим самим принципи наступності та цілісності виховання.

Не залишилися осторонь наші студенти і біля розв'язання надзвичайно гострої й, водночас, делікатної проблеми – постійного зростання у Чернігівській області кількості ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Так, наші вихованці були активними учасниками низки профілактичних заходів, що проводилися в університеті фахівцями з медичних і соціальних закладів.

Наведені вище здобутки і визначені резерви для покращення якості виховної роботи зі студентами в черговий раз засвідчують неперервність процесу виховання, котрий має забезпечити формування у молоді певних світоглядних засад, які б тісно перепліталися з кращими традиціями українського народу.

Наукова та науково-технічна діяльність

В галузі педагогіки і методики середньої та вищої школи пріоритетними напрямками продовжують залишатися дослідження і впровадження нових інформаційних технологій, вивчення історії педагогічної думки та педагогічного досвіду, розробка теоретичних питань педагогіки та психології. В галузі біологічних наук – вивчення фіторозмаїття Полісся, створення екосистем. В університеті здійснюються масштабні дослідження в галузі зарубіжної та вітчизняної історії, зокрема, виконуються археологічні роботи, здійснюється підготовка і видання документальних джерел, комплексних наукових праць. Університет продовжив видання «Вісника Чернігівського національного педагогічного університету» з трьох серій («педагогічні науки», «психологічні науки», «історичні науки») та журналу «Сіверянський літопис», які включено до переліку фахових видань України.

За останні роки відбулися якісні зміни у складі науково-педагогічних працівників. Відповідно до змін контингенту студентів відбулось зменшення кількості викладачів. У 2012 – 445, 2013 – 439, у 2014 -405, у 2015 -389. При цьому збільшився відсоток докторів наук, професорів, кандидатів наук,

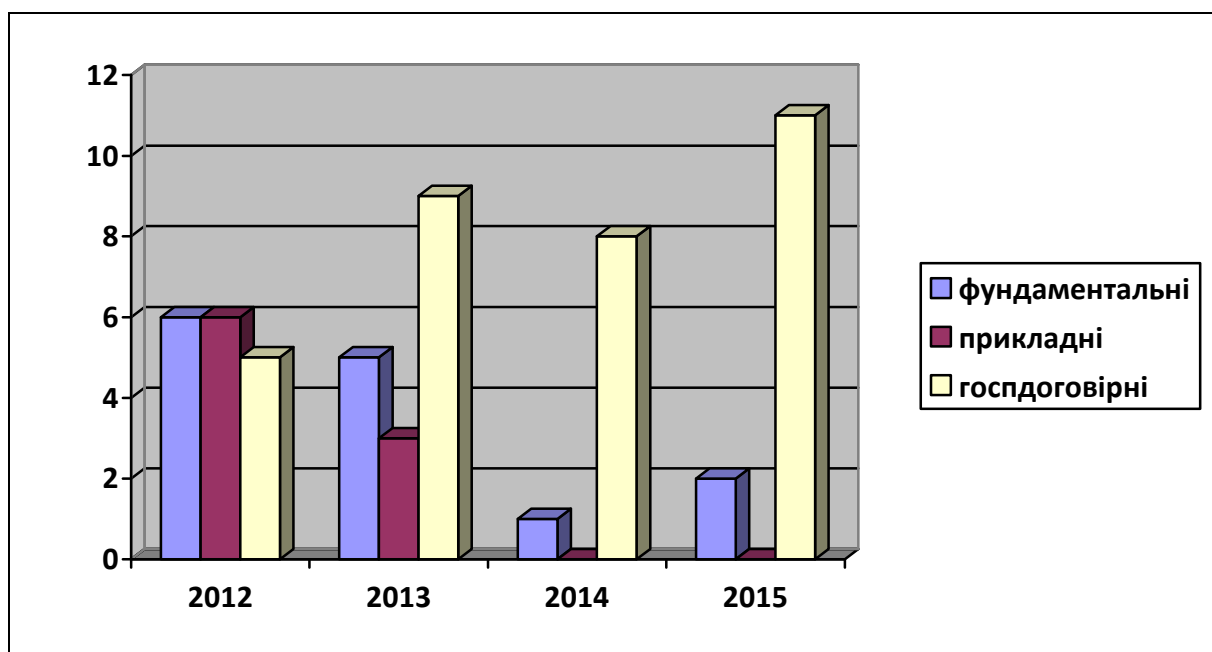
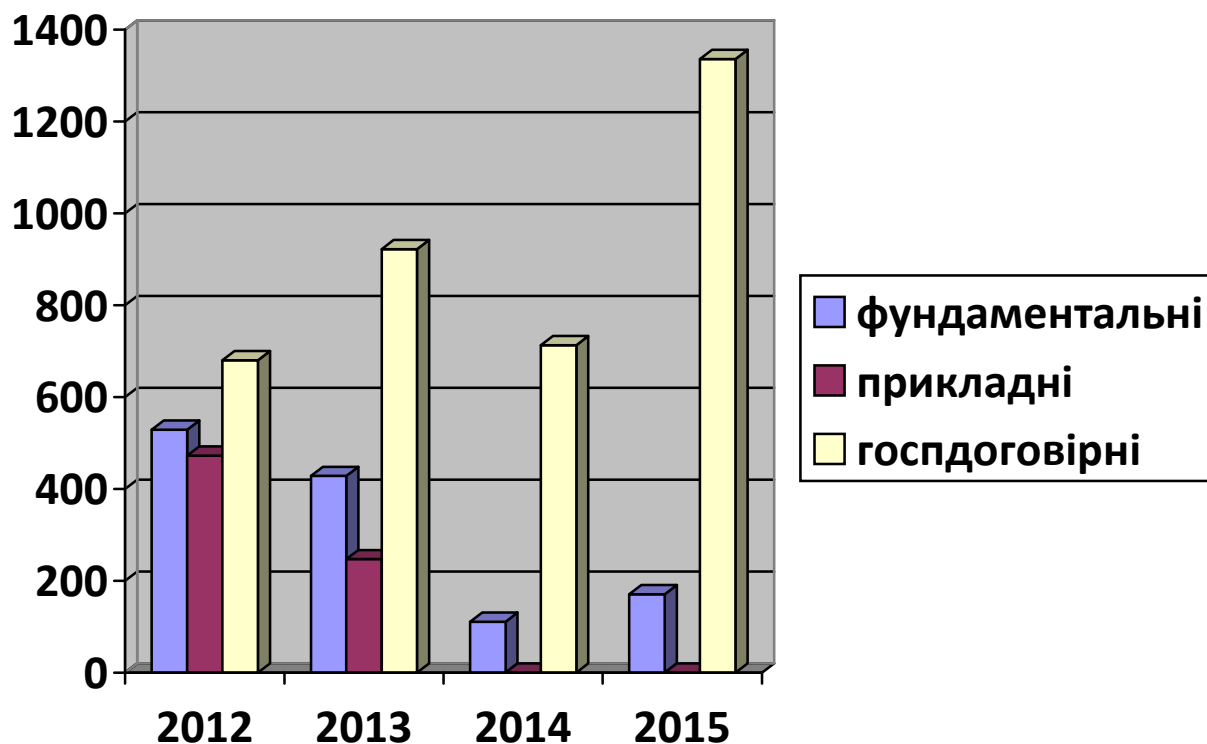
доцентів. У 2012 – 240 канд. наук, доцентів, 22 докторів наук, професорів, у 2013 році – 250 канд. наук, доцентів, 24 докторів наук, професорів, 2014 р.– 26 докторів, 3 професори, 255 кандидатів наук. У звітному році 28 докторів, професорів, 257 кандидатів наук. Поповнення кафедр відбувається через аспірантуру університету та через направлення до аспірантури в інші вищі навчальні заклади. В останні роки відбувається зменшення кількості аспірантів. Значною мірою це пов'язано зі зменшенням потреб у відповідних кадрах.

У 2015 році продовжили діяльність спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальностей: професійна освіта, теорія і методика навчання (фізична культура, основи здоров'я) та спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальностей: історія України, всесвітня історія.

Протягом звітнього періоду захистили кандидатські дисертації у спеціалізованих радах університету 22 пошукувача, з них 10 є працівниками університету, решта – сторонніми працівниками. За межами університету наукові ступені та вчені звання здобули 14 осіб. Докторські дисертації захистили 5 викладачів, з них – 3 у спецраді університету.

**Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування
за останні чотири роки**

Категорії робіт	2012		2013		2014		2015	
	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.
Фундаментальні	6	529,1	5	428,2	1	110,8	2	170,8
Прикладні	6	472,7	3	247,0	0	0	0	0
Госпдоговірні	5	680,0	9	921,7	8	712,9	11	1335,8

Найвагоміші результати фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок отримані внаслідок виконання викладачами університету перехідних науково-дослідних та госпдоговірних робіт:

1) наукова робота «Регіональні еліти Лівобережної України у громадсько-політичному та соціокультурному житті Російської імперії XIX –

початку XX ст.». Науковий керівник: доктор історичних наук, професор Ячменіхін Костянтин Михайлович. Обсяг фінансування на 3 роки – 289,2 тис. грн., на 2015 рік – 100,8 тис. грн.

2) господарська тема «Археологічні дослідження на території стародавнього Новгород-Сіверського», науковий керівник – доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Черненко Олена Євгенівна, обсяг фінансування – 70 тис. грн.

3) господарська тема «Археологічно-архітектурні дослідження пам'яток давньої архітектури на території Стародавнього Чернігова», науковий керівник – доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Черненко Олена Євгенівна, обсяг фінансування – 140 846 грн.

4) господарська тема «Археологічні дослідження на Виповзівському археологічному комплексі», науковий керівник – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Скороход В'ячеслав Михайлович, обсяг фінансування – 68 893 грн.

5) господарська тема «Археологічні дослідження в смт. Седнів», науковий керівник – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Скороход В'ячеслав Михайлович, обсяг фінансування – 70 106 грн.

6) господарська тема «Дослідження на території Мезенського національного парку», науковий керівник – доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Черненко Олена Євгенівна, обсяг фінансування – 75 тис. грн.

7) господарська тема «Археологічні дослідження на території Комунального закладу «Історико-археологічний музейний комплекс «Древній Любеч» Чернігівської обласної ради», науковий керівник – доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Веремейчик Олена Миколаївна, обсяг фінансування – 75 тис. грн.

8) господарська тема «Археологічні дослідження на території м. Батури», науковий керівник – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Скороход В'ячеслав Михайлович, обсяг фінансування – 51 081 грн.

9) господарська тема «Дослідження літописного Листвена», науковий керівник – доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Веремейчик Олена Миколаївна, обсяг фінансування – 25 тис. грн.

10) грантова угода з напрямку Жана МОНЕ та програми ЕРАЗМУС+, науковий керівник – доцент кафедри всесвітньої історії Кеда Марина Костянтинівна, обсяг фінансування – 420 тис. грн.

11) господарська тема «Виготовлення екологічного обґрунтування річки Стрижень», науковий керівник – завідувач кафедри екології та охорони природи, доцент Карпенко Юрій Олександрович, обсяг фінансування – 115 тис. грн.

12) господарська тема «Послуги щодо ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду Чернігівської області», науковий керівник – завідувач кафедри екології та охорони природи, доцент Карпенко Юрій Олександрович, обсяг фінансування – 99,9 тис. грн.

Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених

Координацію і організацію науково-дослідної роботи студентів здійснює Рада молодих вчених університету, до складу якої входять студенти, магістранти, аспіранти і молоді викладачі. Кафедрами і науковими підрозділами університету здійснювалась робота по покращенню й удосконаленню системи науково-дослідної роботи студентів. Проведено заходи щодо реорганізації студентської наукової діяльності відповідно до Закону про вищу освіту.

У звітному році продовжено роботу з упорядкування і оптимізація структури науково-дослідної роботи, припинено діяльність неефективних гуртків та груп.

Залученню студентів до науково-дослідницької діяльності сприяє виконання історико-археологічних досліджень в рамках постійнодіючих міжнародних експедицій. Зокрема, здійснюються науково-дослідні роботи в галузі археології та історії краю, ведеться підготовка спеціалістів для забезпечення цієї галузі.

У 2015 році працювало 90 творчих науково-дослідницьких груп.

Однією з форм організації наукової роботи є участь студентів у виконанні держбюджетних і госпдоговірних тем. 80 студентів були залучені для виконання госпдоговірних робіт. Переважна більшість цих студентів працювали за проектом відродження давньоруського міста Любеч. Результати досліджень були використані під час підготовки дипломних та курсових робіт, презентовані у матеріалах студентських наукових конференцій.

В останні роки відносно стабільною є кількість публікацій студентів. У звітному році опубліковано 249 статей, в тому числі самостійно – 135. На базі університету проведено 6 наукових конференцій, з них – одна міжнародна.

Одним із актуальних завдань є залучення студентів до виконання наукових досліджень, орієнтованих на досягнення результатів, які можна використати у практичній діяльності. Зокрема у музейно-етнографічній та екскурсійній роботі у здійсненні екологічних, соціально-педагогічних заходів. Особливо результативними є науково-дослідницькі роботи по виконанню інвестиційних проектів в області.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України студенти університету брали участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, а також у Всеукраїнській студентській олімпіаді. У другому турі Олімпіади взяли участь 38 студентів. Переможцями Конкурсу стали 6 студенти, Олімпіади - 4. Три студенти стали переможцями міжнародного турніру з історії.

Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.

Інтернаціоналізація університету є одним із пріоритетних завдань Концепції розвитку ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка. Відповідно до цих потреб, у звітному році відділ наукової роботи було реорганізовано у відділ наукової роботи та міжнародних зв'язків. Спеціалісти відділу активно займаються налагодженням міжнародного співробітництва, розширенням наукової бази контактів, популяризацією вишу серед наукової спільноти та імплементацією існуючих міжнародних проектів.

Продовжується співпраця з археологічною експедицією у м. Конін (Великопольське воєводство), Виповзівською археологічною експедицією та Батуринською Українсько-Канадською археологічною експедицією.

В 2015 році вийшла спільна монографія викладачів ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка та Університету м. Седльце «Within the sphere of inclusions issues. Polish and Ukrainian scientific experience exchange», викладачі університету взяли участь у роботі більш ніж 60 міжнародних наукових конференцій.

Двоє студентів університету навчаються у Республіці Польща за програмою Польський Еразмус для України.

Продовжується розробка навчальних курсів іноземними мовами. У звітному році в університеті англійською мовою успішно викладається 21 навчальний курс.

З метою удосконалення координації та підвищення якості наукових досліджень посилено співпрацю науково-дослідних інститутів, науково-дослідних лабораторій та центрів із науковими підрозділами НАПН та НАН України.

В рамках укладених договорів про співробітництво продовжувалось наукове співробітництво кафедри з Інститутом археології НАН України, науковці якого залучаються до проведення наукових досліджень в рамках держбюджетної та госпдоговірної тематики. Кафедри соціальної та

практичної психології продовжували розвивати науково-методичне співробітництво з Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України.

Науковці кафедр хіміко-біологічного та фізико-математичного факультетів брали участь у виконанні наукових досліджень спільно з підрозділами НАН України за напрямками: фізика рідких кристалів, екологія, органічна хімія, біокорозія металів. Викладачі кафедри біології та екології співпрацюють з низкою наукових установ Національної Академії наук України (зокрема, Інститутом зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститутом гідробіології, Інститутом мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного, Національним природничим музеєм НАН України, Інститутом сільськогосподарської мікробіології та захисту рослин.

Координація планів наукової роботи в регіоні здійснюється разом із відділом науки обласного управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації.

Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах

Кафедра соціальної педагогіки продовжила роботу над темою «Система підготовки майбутніх працівників соціальної сфери до здійснення соціально-педагогічного патронажу у професійній діяльності». Результати дослідження впроваджені у соціально-профілактичній програмі «Вибір 8», «Вибір 10» у загальноосвітніх навчальних закладах та професійно-технічних навчальних закладах м. Чернігова й області. Науково-дослідна робота на кафедрі загальної, вікової та соціальної психології протягом 2015 року була спрямована на розробку комплексної теми «Соціально-психологічні особливості сучасної молоді». Кафедра екологічної психології та психічного здоров'я працювала над темою: «Методологічні засади та прикладні аспекти громадянського виховання, екологічної психології та основ здоров'я учнівської і студентської молоді».

Кафедра філософії та культурології досліджувала теми «Художня інтерпретація як феномен культури» та «Історія філософсько-освітніх ідей в Україні та їх онтологічна орієнтація».

Кафедра германської філології досліджувала «Проблеми комунікативної лінгвістики», «проблеми лексичної, когнітивної та порівняльної семантики» та «актуальні проблеми літературознавства та методики викладання зарубіжної літератури». Кафедра української мови і літератури досліджувала «теоретичні і методичні основи формування готовності майбутніх учителів української літератури до роботи з теоретико-літературними поняттями».

На кафедрі історії України у звітний період наукові інтереси викладачів охоплювали різноманітні аспекти історії, археографії України та історичного краєзнавства. Було надано науково-методичну допомогу у створенні тематико-експозиційних планів Історико-археологічного музейного комплексу «Древній Любеч», Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця». Досліджуються археологічні старожитності Чернігова, Любеча, Новгород-Сіверського та ін. міст та містечок регіону, вивчаються етнічні особливості побуту міського та сільського населення, розробляються туристичні маршрути за підсумками вивчення історичних, зокрема архітектурних, пам'яток, досліджується діяльність науковців, освітян та інтелектуалів по вивченню історії краю та його історико-культурної спадщини.

Кафедра фізики продовжила роботу над проблематикою дослідження рідких кристалів. Видано навчальний посібник проф. Гриценка М.І. для студентів вищих навчальних закладів «Основи фізики жидких кристалів» у Німеччині. На основі аналізу наявних експериментальних даних з різних установок досліджено прискорення космічних променів надвисоких енергій (КПНВЕ) в галактичних та позагалактичних магнітних полях. Показано сильну залежність висновків від обраної моделі галактичного магнітного поля.

Кафедра технологічної освіти та інформатики досліджувала проблему теорії та методики використання інноваційних та інформаційних технологій при підготовці вчителів технологій.

Кафедра педагогіки, психології і методики технологічної освіти у 2015 році здійснювала розробку комплексної теми «Психолого-педагогічні проблеми підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів на технологічному факультеті педагогічного університету». Було продовжено роботу над темою «Теоретико-методичні засади підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до формування в учнів технологічної культури» (реєстр. № 0113U004146).

Кафедра хімії працювала за темами: «Дидактичне забезпечення підготовки вчителя хімії»; «Хімія азотовмісних гетероциклів та доклінічні методи їх дослідження»; «Розробка багатофункціональних інгібіторів корозії»; «Аналітичний контроль природних об'єктів та промислових виробів».

Основні напрямки наукової та дослідної роботи кафедри екології та охорони природи були зосереджені на пріоритетах Чернігово-Сіверського регіону, міжнародних аспектах міжрегіонального співробітництва прикордонних територій з Республікою Білорусь, технічних можливостях та її практичній спрямованості.

Наукова робота кафедри мов і методики їх викладання в початковій школі у 2015 році здійснювалась відповідно до основної наукової проблеми «Формування лінгвістичної компетентності мовної особистості майбутнього вчителя початкової школи». Кафедра дошкільної та початкової освіти продовжила роботу з проблеми «Навчання обдарованих молодших школярів», «Підготовка майбутніх учителів до роботи з обдарованими молодшими школярами», «Педагогіка життєтворчості», «Технології творчого розвитку молодших школярів», «Педагогічна творчість та майстерність вчителя». Кафедра музичного мистецтва «Концепція підготовки будучих

учителів початкової школи к забезпеченню основ музикального формування учасників».

Кафедри факультету фізичного формування продовжили роботу з проблем здоров'язбережувальних технологій, біомеханічних аспектів рухової функції дітей, управління адаптацією організму людини до рухової діяльності, формуванням ефективних біомеханічних систем технічних дій в спортивному тренуванні. Проводилось удосконалення педагогічних технологій формування здорового способу життя у студентської молоді, здоров'язбережувальної оптимізації навчально-виховного та тренувального процесів; розробка методичного забезпечення міждисциплінарного та міжпредметного змісту для підвищення конкурентоздатності фахівців фізичного формування.

Головним стратегічним завданням університету щодо підвищення якості освіти є розробка концептуальних засад якості вищої освіти. Політика університету спрямована на створення умов для самовизначення і самореалізації студентів та викладачів. Університет керується стандартами та нормами Європейського простору вищої освіти. Завданням університету є формування конкурентоспроможних фахівців – професіоналів і патріотів України, які будуть здатні успішно брати участь у розбудові української держави.

До вирішення проблем якості освіти залучені всі учасники освітнього процесу: викладачі, науковці, навчально-допоміжний персонал, студенти. Освітня діяльність ґрунтується на сучасних інтелектуальних інформаційних технологіях навчання., На факультетах, у навчально-науковому інституті, на кафедрах для кожної дисципліни всіх напрямів та спеціальностей сформовані засоби діагностики та очікувані результати навчання студентів, ефективно діє механізм актуалізації змісту навчання студентів. Результати наукової діяльності викладачі доцільно використовуються в освітньому процесі .

Уся діяльність університету зорієнтована на вимогу внутрішнього та зовнішнього ринків праці щодо випускників, які мають відповідну професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість.

Права та законні інтереси осіб з особливими потребами захищені відповідно до чинного законодавства. Зазначені питання постійно знаходяться в полі зору ректорату.

Додержання умов колективного договору, Статуту навчального закладу

Впродовж звітнього періоду в профспілковій організації працівників університету відбулися декілька важливих подій. Так, у лютому 2015 р. відбулася звітно-виборна конференція, в ході якої було підведено певні підсумки п'ятирічної роботи профкому в частині виконання колективного договору та інших соціально орієнтованих програм і заходів, реалізованих в університеті. У звітній доповіді голови профкому і виступах учасників конференції, зокрема, відзначалась позитивна динаміка з виплатами зарплат, а також, передбачених доплат і надбавок для певних категорій працівників університету. Особливе схвалення членів профспілки викликали статті колективного договору, які передбачають додаткові виплати працівникам з причин потреби у лікуванні, оздоровленні тощо. Позитивно сприймається працівниками й надання додаткової оплачуваної відпустки (7 календарних днів), а також додаткові вихідні з приводу важливих подій у родинах членів профспілки.

Профспілкова конференція визначила пріоритетні завдання на наступне п'ятиріччя і на поточний 2016 рік. Зокрема, йшлося про необхідність зберегти існуючі виплати працівникам, якщо це передбачено колективним договором. Окрім того, відзначалась нагальна потреба у пошуках додаткових механізмів заохочення ініціативи викладачів університету, які плідно співпрацюють з колективами загальноосвітніх закладів у питаннях профорієнтаційної, виховної роботи, військово-патріотичного виховання тощо.

Окрім питань, пов'язаних з соціальним захистом працівників, на конференції було обговорено й затверджено нову редакцію Статуту університету, зміст якого адаптовано до чинного законодавства. Особливу увагу в новій редакції Статуту приділено співпраці з органами студентського самоврядування, представники якого все активніше долучаються до управління університетом.

Всі відомості, що складають державну, професійну та комерційну таємницю захищені згідно з чинним законодавством, Законами України «Про державну таємницю», «Про інформацію».

Ректорат постійно приділяє увагу питанням дотримання чинного законодавства всіма структурними підрозділами університету, зміцненню фінансово-господарської, трудової дисципліни, вживаються заходи щодо вдосконалення управління навчальним закладом. У 2015 році переглянутий та затверджений регламент роботи університету (протокол № 2 від 30 вересня 2015 р.), затверджені плани роботи вченої ради та структурних підрозділів університету (протокол № 2 від 30 вересня 2015 р.).

Питання, які виникають у процесі роботи, розглядаються та обговорюються на ректораті та оперативних нарадах при ректорові й вживаються відповідні заходи.

Навчальні плани є основними нормативними документами, що визначають організацію освітнього процесу в університеті з конкретного напрямку освітньої або кваліфікаційної підготовки. Навчальні плани відповідають державним стандартам освіти та затверджені ректором університету.

За відповідність рівня підготовки студентів до вимог державних стандартів освіти відповідають декани факультетів, директор навчально-наукового інституту, завідувачі кафедрами.

Розподіл навчального навантаження здійснено кафедрами університету та затверджено наказом ректора від 30.09.2015 № 345 вк/І. Контроль за

виконання академічного навантаження покладений на проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

Штатні розписи університету затверджені Міністерством освіти і науки України в установленому порядку.

Дотриманню чинного законодавства, удосконаленню управління, зміцненню договірної, трудової дисципліни сприяють прийняті «Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом ЧДПУ», Статут університету, «Правила внутрішнього розпорядку», в яких чітко визначені умови праці відповідно до вимог нормативних актів, а також права працівників, гарантованих законодавством про працю.

Фінансово-економічний стан навчального закладу

Останні 3 роки помітне стійке фінансово-економічне становище навчального закладу: відсутня заборгованість по соціальних виплатах (по заробітній платі, стипендіях, допомогах), за комунальні послуги та енергоносії.

Постійно є залишок коштів станом на 01 січня наступного року (спеціальний фонд) для початку ефективної роботи університету у наступному календарному (фінансовому) році.

Розрахунки з установами, організаціями, банками, постачальниками та іншими організаціями проводяться своєчасно. Кошти загального та спеціального фонду державного бюджету використовуються ефективно та за цільовим призначенням.

Своєчасно проводиться повне внесення платежів до бюджету, включаючи внески до Пенсійного фонду, а також своєчасне виконання кошторисів доходів і видатків університету.

Заборгованості по заробітній платі, за спожиті енергоносії і комунальні послуги на сьогоднішній день немає. Споживання енергоносіїв і комунальних послуг проводиться в межах доведених лімітів.

Обслуговування і використання бюджетних коштів, укладання договорів оренди нерухомого майна, закріпленого за навчальним закладом,

проводиться згідно з чинним законодавством. Розрахунків у іноземній валюті за 2015 рік не проводилось.

Використання коштів, що надходять до навчального закладу за рахунок спонсорських та благодійних внесків, проводиться у відповідності до визначеного законодавством порядку.

Складання річного кошторису доходів і видатків навчального закладу проводиться в установленому порядку. Подання Міністерству фінансової та статистичної звітності, а також необхідних відомостей про майновий стан університету проводиться своєчасно.

Питання профілактики та запобігання проявам корупції та хабарництва

Запобігання проявів корупційних діянь серед викладачів під час екзаменаційних сесій сприяють контрольні відвідування прийому семестрових екзаменів чи заліків завідуючими кафедрами, систематичні бесіди про правову відповідальність за протиправні дії. Впродовж 2015-2016 навчального року, а особливо, під час проведення заліково-екзаменаційних сесій, випускової атестації, вступної кампанії була активізована робота консультаційних центрів та телефонів довіри для студентів і абітурієнтів.

Питання призначення державних стипендій, академічних стипендій факультетів / інституту, спеціальних (соціальних) стипендій для студентів знаходяться під контролем ректорату, студентської профспілки та студентського парламенту.

Під час вступної кампанії ректорат щорічно проводить наради відповідальних працівників приймальної комісії, на яких наголошується про правову відповідальність осіб за протиправні дії.

До роботи у приймальній комісії впродовж всієї вступної кампанії був залучений юрист університету. Абітурієнти мали можливість одержати консультації з правових питань.

Строки прийняття документів і зарахування до університету на денну та заочну форми навчання визначені у рекламному оголошенні про прийом студентів та на сайті університету.

Забезпечена прозорість та відкритість при проведенні конкурсного відбору й зарахування на навчання випускників. На інформаційних стендах приймальної комісії, на сайті університету вчасно розміщувалась інформація про кількість поданих заяв на всі спеціальності, були оприлюднені списки абітурієнтів з урахуванням суми балів (рейтингу). Списки обов'язково оновлювались щодня впродовж усього терміну проведення конкурсного відбору на всі форми навчання, а також на навчання за держзамовленням і за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Прийняття документів на навчання від категорії випускників, які користуються пільгами при зарахуванні на навчання, проводиться згідно з Умовами прийому до ВНЗ України та згідно з Правилами прийому до університету. Абітурієнти, які мають пільги, додають відповідні документи.

До роботи, спрямованої на запобігання правопорушень, посадових зловживань, хабарництва залучаються органи студентського самоврядування.

Звіт ректора за 2014-2015 навчальний рік перед колективом університету відбувся 31 серпня 2015 року, за календарний рік з фінансово-економічних питань – у лютому 2016 року.

Отже, в цілому університет виконав поставлені трудовим колективом завдання на 2015 рік. Викладачі ЧНПУ імені Т.Г. Шевченка вкотре продемонстрували свій високий професіоналізм, завзяття та відданість нелегкій справі у вихованні молодого покоління педагогів.